

„Být dobrým chovatelem je tak trochu masochismus.“

Nezní tento názor zajímavě a vlastně pravdivě? Tvrdí to Marcela Hejduková, která je uznávanou a úspěšnou chovatelkou šeltií. A přitom, jak sama říká, má malou rodinnou chovatelskou stanici, kde všichni pejsci mají svého „pánečka“, se kterým pracují. A mají svoje místo na klíně a spí v ložnici. Především jsou však součástí jejího srdce, což je snadno poznatelné v každé její odpovědi...

Jaká má být šeltie?

Standard ji popisuje jako ostražitou, mírnou, inteligentní, silnou a temperamentní. Správná šeltie je živá a činorodá, horlivá a inteligentní,

při tom všem je to mírný tvor. Je velmi přichylná ke svému pánovi a rezervovaná vůči cizím lidem. Neměla by přitom být nervózní. Tak se to píše ve standardu. Z výčtu těchto často protichůdných vlastností se dá tušit, že se toho od ní chce opravdu hodně! Šeltie je empatická a přizpůsobivá. Neskutečně snadno se cvičí. Pokud máte pochopení pro její jemnou duši, najdete v ní opravdového přítele. Není to ale plemeno pro každého. Nemá ráda agresivitu, hrubost a dri-

Vrh K a jeho rodiče a obě babičky. V té době skoro celá moje chovatelská stanice. Sedící rodiče JCh., Klub. Ch. Graffiti Perla z Polabí a JCh. Hooligan Perla z Polabí a vpředu jejich matky Ch Tr. Essence of Love Perla z Polabí a Ch., Klub. Ch. Flower ze Skalní vyhlídky. Z tohoto spojení je dnes Kalimero Perla z Polabí nejúspěšnější pasoucí šeltií v Polsku, Kalistos Perla z Polabí český šampion krásy, Kennedy Perla z Polabí v Rakousku běhá agility.

lem u ní mnoho nedosáhnete. Hlavním mottem vycviků musí být vaše vědomí, že šeltie vám chce vyhovět. Vy musíte najít způsob, jak jí vysvětlit, co se od ní chce.

Čím oslovila a stále oslovuje i vás?

V době, kdy jsem začala uvažovat o pořízení šeltie, jsem měla psa briarda. Byl to krásný ovčák, ale velmi náročný na výchovu i péči. Ovčácká plemena nejvíce vyhovují mým požadavkům na povahu psa. Hledala jsem tehdy mezi ovčáky plemeno praktické pro aktivní život s rodinou. Nekonfliktní, „skladné“, dobře ovladatelné. Další podmínkou byla dlouhá srst, která neplstnatí. Šeltii jsem poprvé uviděla v tehdejší NDR. Paní tam vedla tři kouzelné malé ovčáky vedle sebe a vodička měla zavlečená na jednom prstě. Žádný zápas s táhnoucími bestii. Byla jsem okouzlena! Doma jsem si pak v atlase psů našla charakteristiku plemene a věděla jsem, že můj příští pes bude právě šeltie. A stále je to pro mne ten nejúžasnější parták pro život. Šeltie mě naučila být lepším člověkem. Naučila mě ovládat se, přemýšlet pozitivně. A čím mě stále oslovuje? Po čase zjistíte, že šeltie není jen pes. Stane se částí vaší duše a vy její.

Existují u toho plemene již také dvě linie – pracovní a výstavní? Při pohledu na rozdílnou velikost a výraz u některých i chovných jedinců může mít člověk téměř pocit různých plemen...

Je to opravdu plemeno, které stále není exteriérově jednotné. Z historického hlediska je to vlastně plemeno docela mladé a dnešní podobu má zhruba od roku 1930. Pro chovatele je to rasa velice nevděčná. I když bude svědomitě přistupovat k výběru chovného páru, tak ho může čekat mnoho nemilých překvapení

Šeltie je temperamentní a vzrušivá. Štěkání je způsob, jak dává najevo svoje rozpoložení.

v průběhu růstu odchovů. Kromě již zmiňované výšky homůže potrápí příliš lehké nebo naopak těžké ucho, nedostatečně dlouhá srst, nesprávně utvářená hlava a také barva občas vybočí ze standardu. Ten je v tomto směru přítom (např. proti standardu border kolií) docela přísný. K úplnému sjednocení typu ani přes docela přísnou selekci nedochází u nás ve střední Evropě také kvůli přibývajícím importům chovných jedinců z různých světových

Blue-merle zástupkyně obou mých chovných linií – Graffiti a Let's Dance Perla z Polabí

stran. Chovatele anglických linií trápí zejména vliv „amerických šeltií“. Ale abych se vrátila k vaší otázce – pracovní a výstavní linie bych u šeltií nehledala. To, jestli bude šeltie výstavní nebo sportovní, nejvíce ovlivní chovatel výběrem majitele. Záleží na tom, zda to konkrétní štěně bude mít předpoklady a jeho majitel bude šikovný a bude je rozvíjet. Podle toho pak může být úspěšná na závodech nebo

na výstavách nebo klidně v obojím. Přesto to samozřejmě funguje tak, že zájemci o sportovní využití se vrhají tam, kde jsou u rodičů vidět výsledky a zdravotní testy a zájemci o výstavy jdou po výstavních titulech. Já osobně vidím sportovní potenciál i u chovatelů, kteří se svými šeltiemi nespoutají a naopak. I mně se občas narodí výstavní šampion, přestože všechny moje chovné feny běhají agility a některé i pasou. I ony mají úspěchy z výstav, nebo dokonce titul. Protože ale na výstavy jezdím v současné době jen sporadicky a v podstatě jen na klubovky, tak je těch výstavních úspěchů pochopitelně méně než u chovatelů, kteří jsou na výstavě v sezóně každý týden a jsou ochotní si pro titul dojet i do exotických zemí.

Odlišnost amerického a evropského typu je snad u mnoha plemen. Jak výrazná je u šeltií?

Američané si přetvořili plemeno k obrazu svému, podobně jako u jiných plemen (paralela se dá najít například u anglického a amerického kokršpaněla). U šeltie ale nebyl uznán tento typ FCI jako další plemeno, takže se v Evropě vystavují a chovají společně. Přitom americká šeltie se od anglické v mnoha směrech velmi liší. Všeho je na ní tak nějak moc. Extrémně bohaté osrstění, výrazně hluboká a těžká hlava, rovně uložené oko a kostra je v porovnání s anglickou také těžká. Americká šeltie má hlavně upoutat ve výstavním kruhu, a proto je její pohyb výrazně afektovaný, s rychlou kaudencí. Mnoho rozhodčích exteriéru, kteří nejsou specialisty na plemeno, se nechá oklamat tímto efektem. Nahrává tomu i fakt, že anglické šeltie se dodělávají poměrně dlouho. Pes je obvykle v plné kráse až okolo tří let věku. Americká šeltie v takové konkurenci exceluje již ve třídě mladých. Věk jí na kráse spíše ubí-

Essence of Love Perla z Polabí, nar. 22. 2. 2007, o. Xcalibur of the Golden Fir, m. Keep Smiling z Ďáblovky studánky. Úspěchy: Essence je CHTr. (tedy šampion práce) a mistr ČR v pasení v roce 2010 a vicemistr v roce 2011. Má složené zkoušky HWT, IHT1, IHT2, IHT3, v agility A2, z výstav 2x CAC. Zdrav. vyšetření: CEA clear, CEA DNA +/-, MDR1 +/-

U šeltie je velmi důležitá raná socializace. Správný přístup ke štěňátkům, který jim umožní co nejvíce pozitivních zkušeností s okolním světem.

rá, to už má ale majitel výstavní titul v kapse. I v povaze se od své původní kolegyně liší. I zde se ztrácí typická šeltií jemnost. Já nepochybuji, že přesně taková šeltie může někomu vyhovovat. A vůbec tím nechci říct, že americká šeltie je špatná. Jen je škoda, že křížením obou typů se ztrácí čistota původního plemene.

Pokud si prohlédnu vaše šeltie, určitě je pro mě jejich spojujícím znakem jistá jemnost a něha, nikoli ale křehkost, nejistota. Jak má šeltie vlastně vypadat?

Pokud se vrátíme k anglickému standardu, tak v zemi původu se největší důraz klade na líbezný výraz. Myslí se tím správně utvářený tvar hlavy, šikmo uložené, mandlové oko a dobře nasazené, poloklopené ucho. I při velké variabilitě

Graffiti Perla z Polabí, nar. 27. 10. 2008, o. Milky Way iz Grafskogo pomestija, m. Flower ze Skalní vyhlídky. Úspěchy: klubový šampion, junior šampion ČR, 2x BOB, 1x BIS, klubový vítěz 2010, zkoušky z pasení HWT, IHT1, agility A1

požaduje standard harmonii celku, kdy žádná část nepřevažuje. Pružný pohyb bez známek těžkopádnosti a hrubosti. Bohatá srst by neměla zakrývat obrysy těla. Mně osobně záleží hodně na dobré stavbě těla. K ideálu se ale přibližuje jen málokterá šeltie. Hledáním ideální šeltie byste mohla strávit celý život.

Dost agilítáků touží po šeltii velikosti M. Jak je to tedy s velikostí šeltie?

Já myslím, že nejvíce konkurenceschopná je v kategorii S. Ale vybírat štěňátko do velikostní kategorie na agility může být velmi ošemetné. Například fena má mít ideálně výšku 35,5 cm (hranice těchto kategorií je 35 cm), ale i velikost 34 cm je dobrá chovná výška. Při výběru štěněte v obou případech půjde o ideálně přirůstajícího jedince. Tím chci říct, že chovatel nepozná, jestli bude pesek v dospělosti do „smolíků“ nebo do „medíků“. Je dobré, pokud chovatel odhadne, které štěně by mohlo přerůst do „large“. Ovšem občas je i to opravdu překvapení. I zkušenému chovateli se někdy nepovede odhadnout, do jaké výšky pesek doroste. Ani velikost rodičů není v tomto ohledu nijak určující. Dá se sice vyzorovat v liniích určitá tendence, nikoli však pravidlo, podle kterého by se dalo řídit.

Šeltie může být pro mnohé synonymem uštěkanosti. Proč vlastně štěkají? A jak to řešíte vy?

Šeltie je temperamentní a vzrušivá. Štěkáni je způsob, jak dává najevo svoje rozpoložení. Je to způsob její komunikace. Moje šeltie nejvíce štěkají, když se na něco těší. Na procházku, na parkúr, na hru. Jak štěká jedna, tak se další přidají. Vždycky se najde nějaká „roztleskávačka“. Pokud nemáte smečku, tak by to neměl být takový problém. Šeltie je chytrá a pochopí, že není potřeba hlásit nepříteli půl hodiny nebo že vám její hlasové projevy vadí v každé situaci. Je potřeba štěkáni neposilovat již od štěňátka. A je zde důležitá vaše důslednost a jasně stanovená kritéria, aby požadavky byly pro psa vždy logické.

Šeltie není pro každého. Nemá ráda agresivitu, hrubost a drilem u ní mnoho nedosáhnete.

Jak náročná je péče o jejich srst?

To jistě mnoho lidí překvapí, ale náročná vůbec není. Správná srst šeltie je tvrdá a uzavřená a na exponovaných místech je krátká. Takže je velmi praktická. Neplstnatí, neobtěžují vás uslintané vousy a pokud udržujete stříhem krátkou srst na tlapkách, tak se na nich udrží jen minimum bláta. Pokud se pes zablátí, tak když oschne, špína z velké části sama opadá. Koupání je nutné jen ve výjimečných případech. Ani česání není žádná tragédie. Já češu podle potřeby, odhadem tak jednou za měsíc. Větší pozornost je potřeba věnovat srsti za ušima, která je jemná a ráda tvoří „dredíky“. Také praporec na nohou a „kalhotky“ je dobré pročísnout častěji. Pokud by vaše šeltie byla „nadstandardně“ chlupatá nebo byla srst více „otevřená“, tak s ní může být pochopitelně víc práce.

Kde šeltii držet – venku, nebo doma?

S pobytem venku nemá odolný ovčák jistě problém, ale tady musím zdůraznit, že šeltii je dobré držet rozhodně tam, kde je její smečka! Pokud máte jen jednoho pejska, tak jí musíte umožnit být co nejvíce s vámi, jinak bude nešťastná. Mnoho lidí se mě ptá, zda je vhodné si šeltii pořídit, když nemají zahrádku. Jistě! Pokud jí poskytnete dostatek aktivity, tak to bude spokojený tvor. Trochu jiná je situace, pokud máte celou smečku. V takovém společenství pak mnohem lépe snáší odloučení. Pokud bych tedy měla vybírat mezi zájemcem, který má obrovskou zahradu a luxusní dům, do kterého pes nemůže, a tím, který má byt v paneláku, ve kterém bude žít společně se psem, tak vyberu jeho. Rozhodně to není pes do kotce a nikdo by si neměl pořizovat psa místo trpaslíka na zahrádku.

Co byste poradila novým potenciálním majitelům šeltií ohledně výběru štěněte, chovu a výcviku? Na co si dát pozor?

Aby si našli chovatele, kterému důvěřují. U plemene, jako je šeltie, je velmi důležitá raná socializace. Správný přístup ke štěňátkům, který jim umožní co nejvíce pozitivních zkušeností s okolním světem. A myslím, že i podpora v dalších měsících po odběru se hodí. A hlavně by si měli sami pro sebe ujasnit, proč si štěně pořizují, a otevřeně o tom s chovatelem hovořit. Kdo chce získat informace o dalším výcviku, tak je jistě najde. Já doporučuji hlavně zvolit metody založené na pozitivní motivaci. Úžasným propagátorem této metody u nás je František Šusta. A na co si dát pozor? Nekupovat štěně tam, kde se vám způsob vedení chovu nebude líbit, jen proto, že vám je líto těch nebohých štěňátek. To přesně takovým „chovatelům“ umožní množit pejsky dál. A to, co ušetříte za štěňátko, pak utratíte u veterináře.

Jak vidíte budoucnost tohoto plemene u nás?

Já myslím, že šeltie má předpoklady být stálíci mezi plemeny. Je skromná a nenáročná na výživu, na prostor i údržbu srsti. Je snadno ovladatelná a přizpůsobivá. Může být ambiciózním závodníkem i bezproblémovým průvodcem a společníkem pro všechny věkové kategorie. Roste obliba různých psích sportů, ve kterých šeltie vyniká. Chovatelská základna se mírně rozšiřuje s tím, jak zájem o plemeno stoupá. Díky filozofii chovatelských klubů není uchovnění nic složitějšího, takže chov „bezpapíráků“ není příliš rozšířený.

Na této fotce je mladá agilítácká neděje majitelky Jany Zemkové, náš Only One Perla z Polabí, nar. 29. 10. 2012 (o. Ch., JCh. Art Felicity Dima at Fervidus, m. Ch., Klub. Ch. Flower ze Skalní vyhlídky).

Proč jste se vlastně stala chovatelkou?

Být dobrým chovatelem je tak trochu masochismus. Takže na tuhle otázku se těžko odpovídá. Vybírání krycího psa je někdy opravdu oříšek, vysledovat ten správný den ke krytí a tomu pak přizpůsobit narychlo všechny svoje běžné povinnosti bývá velký stres. A co teprve porod a následná péče o narozená štěňátka. A pak přijde to nejtěžší. S těmi úžasnými tvorečky se rozloučit

a vybrat jim nový domov. A tím to samozřejmě nekončí. Štěňátka rostou a jejich majitelé se na vás obracejí s jejich problémy. Ale také píšou, jak jim to vaše štěňátko vneslo do života radost... Že by proto? Miluji pozorovat, jak ti malí tvorečkové rostou. Zbožňuji, když je můžu brát do rukou a mazlit se s nimi, učit je prvním dovednostem. A vlastně mě také hrozně baví sledovat, jak s mými plány zahýbala genetika, a stále se učím a doufám, že příště to bude ještě lepší. Protože chovatelství je cesta. Cesta, na které se učíme z neúspěchů.

Co by podle vás měli obecně pes či fena, kteří mají být použiti v chovu poprvé, splňovat?

Měli by být zdravými a typickými představiteli plemene. Obecně je uchovnění u šeltií celkem snadné. Kluby nevyžadují povinně žádné zdravotní vyšetření a před bonitační komisí jdete jen s výsledky dvou „CACových“ výstav (z toho jedné klubové), na kterých jste se psem dosáhli hodnocení nejhůře „velmi dobrý“. Ale pokud jde o psa, tak o jeho využití samozřejmě rozhodují majitelé fen, a ti mají mnohem vyšší nároky. Běžným standardem u zodpovědných chovatelů je vyšetření na oční choroby a u plemeníka i vyšetření kloubů. Z očních chorob je třeba dát si pozor především na PRA (progresivní atrofii sítnice), která je dědičná a vždy končí slepotou. Na další oční choroby, CEA (oční anomálie kolii), se dají šeltie testovat i geneticky, ale průběh této choroby je málokdy tak dramatický jako u PRA. Celkem dostupné je také genetické vyšetření na MDR1 (tedy mnohonásobnou lékovou rezistenci). Jde o poruchu rozšířenou mezi ovčáckými plemeny, která způsobuje, že pes nedokáže metabolizovat některé léky. Tuto skutečnost by měl mít na paměti každý majitel nevyšetřené šeltie a upozornit na ni veterináře, kdykoli bude apli-

kovat nějaké léky. Seznam nebezpečných léčiv je dostupný na internetu.

Jak si vybíráte krycího psa?

Musím říct, že čím víc toho člověk o chovu a šeltiích ví, tím je to těžší. Pro výběr vhodného krycího psa je potřeba dobře znát vlastní fenu. To zní jednoduše, ale tak jednoduché to není. V první řadě musíte umět zhodnotit její nedostatky. Tedy přestože je pro vás tou nejužasnější šeltií, tak musíte připustit, že v některých ohledech není dokonalá. A přesně v těchto parametrech by měl být co nejbližší standardu vybraný pes. A pokud uvedený znak podržel i u svých potomků, tak je to ten pravý. Samozřejmě čím víc nedostatků má vaše fena, tím těžší je najít vhodného krycího psa. A abyste se v tom neupluli, tak je potřeba mít nějaké priority. Asi by se to dalo nazvat chovatelský cíl. Mým cílem je spojit eleganci a krásu shetlandského ovčáka s pracovní upotřebitelností. Takové pracovní využití předpokládá nejen dobrou stavbu těla, ale i upevňování vhodných povahových vlastností a zohledňování zdraví jedinců využívaných v chovu. A protože chovám psa, jehož domovina je na Britských ostrovech, tak bych ráda zůstala věrná britskému typu a standardu. Přestože vím, jak těžké je najít zcela ideálního partnera, nerada dělám ústupky. Je pro mě důležitá znalost předků, které má krycí pes v rodokmenu. Neslevuji ani z požadavků na jeho exteriér, hlavně stavbu těla. A protože zájemci o sportujícího psa jsou nároční, krycí pes musí kompenzovat nedokonalosti mých fen i v otázce zdravotních testů, tak aby i potomstvo bylo pokud možno zdravé. Proto nás takové požadavky často vyženou za krycím psem i daleko za hranice.

Na co si dát pozor při krytí samém a následné péči o březí fenu?

Spojení dvou nezkušených jedinců bývá velmi problematické, to znamená, že vyjet s prvníčkou za „panicem“ nemusí být korunováno úspěchem. Pokud jedete za psem daleko a vaše fena je netýkavka, tak se vyplatí se informovat, jak pes kryje. Jestli snese asistenci a je dostatečně razantní. Po spojení je rozhodně dobré oba jedince držet, dokud se nerozvážou, aby nedošlo zbytečně ke zranění psa. Následná péče o nakrytou fenu by měla znamenat u sportujících fen 14denní pauzu, aby mohly plody v klidu zahznít. Je to nenápadné, ale velice náročné období. První měsíc se jinak nic nemění. Druhý měsíc je náročnější na výživu (přecházím na krmení pro štěňata a kojící feny) a se zvětšujícím se objemem břicha by mělo ubývat i aktivity feny. Není vhodné od ní žádat extrémní výkony – agility, běh u kola, aportování, dogfrisbee apod. Přiměřený pohyb na vycházkách jí ale samozřejmě udělá dobře. Některé šeltie si to ošéfují samy, některé musíte opravdu hlídat, aby budoucím miminkům neublížily svojí aktivitou. Já jezdím po měsíci od krytí na ultrazvuk, abychom věděli, na čem jsme, a tomu pak přizpůsobím program.

Co byste poradila chovateli, který očekává u své fenky první porod?

Aby zachoval klid. Důvěřoval své ženě. Zabřeznout fena může, ale porodit musí. A pak spojit se s nějakým zkušeným chovatelem, kterého bude moci požádat o radu nebo asistenci, kdyby se něco zadrhlo. Z vlastní zkušenosti vím, že nejtěžší je zhodnotit, kdy už je něco špatně. Veterináři obecně s porody mnoho zkušeností nemají, proto často lépe poradí zkušený chovatel. Veterináře musíte mít samozřejmě v záloze také.

To, jestli bude šeltie výstavní, nebo sportovní, nejvíce ovlivní chovatel výběrem majitele. Záleží na tom, zda to konkrétní štěně bude mít předpoklady a jeho majitel bude šikovný a bude je rozvíjet.

Trikolorní Ch. Flower ze Skalní vyhlídky, nar. 10. 11. 2006, a zlatá Face to Face Fervidus, nar. 23. 11. 2011 (obě po skandinávských plemeních)

Jak si vybrat ty správné majitele pro své odchovy? Občas mám u některých dvojic pocit, že šeltie neunesla ambice svého pso- voda...

Ano, také mám podobnou zkušenost. Z nadějněho štěněte se stane nejistý pes, který raději nic nezkusí, aby něco nezkalil. To se stane velice snadno i relativně zkušenému majiteli, který podcení citlivou duši tohoto plemene. Jestli se to stane, ale bohužel u zájemců o štěňátko odhadnout na 100 % nedovedu. Snažím se tedy hlavně zjistit, co mají s novým přírůstkem v plánu, co se od něj bude očekávat, a pak z vrhu pro ně vybrat to nejvhodnější štěňátko. Někomu může jistě připadat taková komunikace „vlezlá“. Takové, kteří berou štěňátko jako zboží, jistě odradí. A to je dobře. Také proto většinou závazné rezervace dělám až po pátém či šestém týdnu věku štěňat. V tomto období už měla šanci se nějak projevit, a dát tím nějaké vodítko k tomu, co bude možné od nich do budoucna očekávat. Často se pak povede nabídnout člověku, který ví, co hledá, psa takřkajíc „na míru“. Ale najdou se i zájemci, kteří trvají na tom, že to musí být „láska na první pohled“. I pak je pro mě příjemnější, když se takto zamilují do štěňátka, které už běhá po zahradě, než do velkého límce nebo flíčku na ocásku na třídním štěňátku, na kterém není nic jiného vidět.

Je něco, co vám na současné kynologii vadí?

Kynologie mi dala spoustu přátel a umožnila mnoho příjemných setkání se zajímavými lid-

mi z celé Evropy, ale setkáte se v ní se závistí, pomluvami a nepřejícností jako všude, kde hraje roli lidské ambice a peníze. To mi samozřejmě vadí. A pak je tu problém, který vyvstal dnes asi u většiny sportovně úspěšných plemen. Honba za zdravotními výsledky, která mnohdy hraničí s fanatismem. Byla by škoda, kdybychom měli

Kalimero Perla z Polabí, nar. 2. 5. 2011. Kalimero je šampion krásy Polska, má složené zkoušky HWT, IHT 1–3, a v roce 2014 získal titul mistr Polska v pasení tradičním stylem. Jeho majitelkou je Aleksandra Rosiak.

všechny šeltie CEA geneticky normal, ale šeltii se už tak moc nepodobaly, anebo abychom zapomněli kvůli tomu brát zřetel na choroby s mnohem závažnějším dopadem na zdraví psa.

Jaké jsou vaše sny, plány v pejskařině?

Mám malou rodinnou chovatelskou stanicí. Všichni moji pejsci mají svého „pánečka“, se kterým pracují. Mají svoje místo na klíně a spí v ložnici. A chtěla bych, aby to tak zůstalo. Asi

jste chtěla slyšet něco o tom, jak toužím dosáhnout nějaké mety. Takové sny já nemám. Ale protože mým hlavním cílem je chov, tak bych si přála, aby „Perly z Polabí“ mohl každý bez obav doporučit zájemcům o štěňátko. A aby každé moje štěňátko si našlo toho svého nejužasnějšího pánečka.

Vaše oblíbené motto:

„Beauty and brain.“ Takové by měly být moje šeltie. A všichni zájemci o toto plemeno by měli vědět, že „šeltie jsou jako chipsy – jeden nikdy nestačí!“

Rada, kterou nejčastěji dáváte?

Asi nejčastěji jsou to dotazy ohledně výživy. Mnoho šeltií má problémy se správnou „kondicí“. Obzvláště některé linie jsou velmi skromné a rozhodně je nelze krmit podle návodu na granulích. Je potřeba sledovat, zda mají hmatná žebra a pas. Je velmi smutné vidět šeltičku, která musí tahat několik kilo nadváhy, kterou získala kvůli „lásce“ svých majitelů. Taková nadváha jí bohužel velmi ubližuje, takže ze stejné lásky je pak potřeba jí těchto kilogramů zbavit. Nejde to jinak než snížením krmené dávky, a to buď jejího množství, snížením její výživné hodnoty nebo obojím. Stejně jako u lidí pomáhá přiměřený pohyb. U hodně vysoké nadváhy je ale potřeba nejdříve shodit, a pak teprve začít se sportem, aby se nepřetěžovaly klouby nebohého zvířete.

Stanislava Jansová ■

Foto: K. Hejduková